

UZUPEŁNIA UCZEŃ

*miejsce
na naklejkę*

KOD UCZNIKA

--	--	--

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

EGZAMIN W KLASIE TRZECIEJ GIMNAZJUM

CZĘŚĆ 1. JĘZYK POLSKI

Instrukcja dla ucznia

1. Ze środka arkusza wyrwij kartę rozwiązań zadań wraz z kartą odpowiedzi.
2. Sprawdź, czy na kolejno ponumerowanych 10 stronach są wydrukowane **22 zadania**.
3. Sprawdź, czy karta rozwiązań zawiera 4 strony oraz czy do karty rozwiązań jest dołączona karta odpowiedzi.
4. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś nauczycielowi.
5. Na tej stronie, na karcie rozwiązań i na karcie odpowiedzi wpisz swój kod, numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
6. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania. Wykonuj zadania zgodnie z poleceniami.
7. Rozwiązania zadań zapisuj długopisem lub piórem z czarnym tuszem/atramentem. Nie używaj korektora.
8. W arkuszu znajdują się różne typy zadań. Rozwiązania zadań **od 1. do 20.** zaznacz na karcie odpowiedzi w następujący sposób:
 - wybierz jedną z podanych odpowiedzi i zamaluj kratkę z odpowiadającą jej literą, np. gdy wybierasz odpowiedź A:

	B	C	D	E
--	---	---	---	---

- wybierz właściwą odpowiedź i zamaluj kratkę z odpowiednimi literami, np. gdy wybierasz odpowiedź FP:

PP	PF		FF
----	----	--	----

- do informacji oznaczonych właściwą literą dobierz informacje oznaczone liczbą lub literą i zamaluj odpowiednią kratkę, np. gdy wybierasz literę B i liczbę 1:

A1	A2		B2
----	----	--	----

9. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz inną odpowiedź, np.

	B	C	D	
--	---	---	---	--

10. Rozwiązania zadań **21.** i **22.** zapisz w wyznaczonych miejscach na karcie rozwiązań zadań wyrwanej ze środka arkusza.

11. Pisz czytelnie i starannie. Pomyłki przekreślaj.

12. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.

**UZUPEŁNIA ZESPÓŁ
NADZORUJĄCY**

Uprawnienia ucznia do:

- dostosowania kryteriów oceniania
- nieprzenoszenia zaznaczeń na kartę

Arkusz zawiera teksty
liczące więcej niż 250 słów.

**18 KWIETNIA
2018**

**Godzina rozpoczęcia:
11:00**

**Czas pracy:
90 minut**

GH-P1-182

Powodzenia!

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania 1.–6.Barbara Skarga¹**O GODNOŚCI**

Człowiek godny to znaczy taki, który szanuje siebie i innych, i tą postawą wzbudza uznanie. Można nie zgadzać się z jego poglądami, nie podzielać wyznawanych przez niego wartości, ale otoczenie wie, że on nie kłamie, że takie są jego racjonalnie przemyślane wybory.

Stoi mi w oczach prosty chłop z Syberii, już stary, po życiu pełnym ciężkich chwil, tragicznych śmierci synów, przed którym ludzie ze wsi zrzucali czapki z głów. Nie miał żadnej siły, żadnych dostatków, żadnej władzy, ale powszechnie wiadomo, że zawsze mówił to, co myślał, i robił, co uważał za stosowne. Był niezłomny. O takich ludziach mówi się, że jest w nich prawość.

Cóż jednak się dzieje? Ludzie tracą swą godność nader łatwo. Niektórzy w ogóle jej nie mają. Nie chcą być odpowiedzialni za swoje działania czy wypowiedzi. Podporządkowują się siłom, które nad nimi dominują, słuchają tych, którzy zapewniają im realne korzyści. Niestety, wielu jest takich niewolników z urodzenia, głuchych na wszelkie zasady etyczne. Nie trzeba żadnych szczególnie krytycznych okoliczności, aby okazali brak godności. To rozmaitego rodzaju oportuniści², ludzie słabi, jak to się mówi, bez charakteru.

A co może nadszarpnąć godność tych, którzy mają jej poczucie? Czy są okoliczności powodujące upadek? Bez wątpienia są. Istnieją bowiem momenty, które łamią najbardziej odpornych, najdumniejszych, silnie przywiązanych do wartości etycznych. Powodują je siły potężne, których lekceważyć nie wolno. Są nimi z pewnością: ból, głód i strach.

Mam przekonanie, że istnieją wartości bezwzględne, więc niepodważalne. Gdybyśmy ich nie uznawali, nasze życie indywidualne i społeczne pogrążyłoby się w chaosie. To one mają moc regulowania naszych uczuć, działań, a przede wszystkim stosunków z innymi. Takimi wartościami są na pewno prawda i dobro. Dla nas, którzy żyjemy w orbicie określonej kultury o głębokich korzeniach judeo-greckich i chrześcijańskich, zawsze wartością był też człowiek jako człowiek, a więc ten, który nie tylko wartości wyznaje, ale przede wszystkim usiłuje je realizować. W tej kulturze nigdy nie skrywano wiedzy o słabości człowieka, o żywionych przez niego pragnieniach poddania się siłom zapewniającym korzyści lub przyjemność. Przeciwnie, podkreślając to wszystko, co mu grozi upadkiem i małością, wskazuje się drogę ku wartościom najwyższej miary.

W sytuacji granicznej nie mamy możliwości rozważania na temat dobra i prawdy. Wszystko się zaciera, gdy przychodzi ból, głód i lęk. A jednak wciąż odzywa się w nas ten głos, którego nic zagłuszyć nie może. To on nakazuje nam zachowanie godności. Mówi do mnie: nie kłam, nie oszukuj siebie, zostań sobą. Kto tego głosu słucha, zachowuje godność, czuje, kim jest, co w nim najlepsze, najcenniejsze, i tego się wyrzec nie może, nawet w godzinie rozpacz.

Na podstawie: Barbara Skarga, *Godność w godzinie rozpacz*, „Tygodnik Powszechny” nr 50/2007.

¹ Barbara Skarga (1919–2009) – profesor filozofii, w czasie II wojny światowej łączniczka w AK, w 1944 r. aresztowana przez Rosjan i zesłana do obozów m.in. na Syberii; do Polski wróciła w 1955 r.

² Oportunistą – człowiek bez stałych zasad, przystosowujący się do okoliczności dla osobistych korzyści.

[463 słowa]

Zadanie 1. (0–1)

Oceń prawdziwość poniższych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Według Barbary Skargi człowiek godny to taki, który wyznaje poglądy oportunistów.	P	F
Według Barbary Skargi pojęcia „godność” i „prawość” wiążą się ze sobą.	P	F

Zadanie 2. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Barbara Skarga w 2. akapicie odwołuje się do osobistych doświadczeń, aby

- A. streścić główną myśl tekstu.
- B. uwiarygodnić swoje poglądy.
- C. podsumować swoje rozważania.
- D. podkreślić naukowy charakter wyводу.

Zadanie 3. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Z tekstu Barbary Skargi wynika, że żyjemy w kulturze, w której

- A. nie dostrzega się ludzkich słabości.
- B. jest przyzwolenie dla ludzkich słabości.
- C. ludzkie słabości nie mają żadnego znaczenia.
- D. ludzkie słabości są bodźcem do doskonalenia się.

Zadanie 4. (0–1)

Odpowiedź na które z poniższych pytań znajdziesz w akapicie 5.? Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

- A. Co to znaczy „człowiek godny”?
- B. Jakie są przyczyny utraty godności?
- C. Jakie wartości są podstawą naszej kultury?
- D. Czy w obliczu niebezpieczeństwa łatwo zachować godność?

PRZENIEŚ ROZWIĄZANIA NA KARTĘ ODPOWIEDZI!

Zadanie 5. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Głos, o którym pisze autorka w ostatnim akapicie tekstu, wiąże się z

- A. pragnieniem lepszego życia.
- B. lękiem przed opinią publiczną.
- C. wiernością wyznawanym wartościom.
- D. poczuciem odpowiedzialności za innych ludzi.

Zadanie 6. (0–1)

Oceń prawdziwość poniższych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Tryb rozkazujący użyty w wypowiedzeniu <i>Mówi do mnie: nie kłam, nie oszukuj siebie, zostań sobą</i> służy podkreśleniu siły oddziaływania wewnętrznych nakazów.	P	F
Pytania zadane w akapicie 4. autorka pozostawia bez odpowiedzi.	P	F

PRZENIEŚ ROZWIĄZANIA NA KARTĘ ODPOWIEDZI!

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania 7.–12.

Małgorzata Musierowicz

TYGRYS I RÓŻA

Pociąg osiągnął stację Mogilno, a kiedy zatrzymał się i nastąpiła względna cisza, współpasażer znów zagadał do Laury:

– Przepraszam... zajrzałem do twojej książki i widzę, że zakreśliłaś ten akapit u dołu... ja też tak robię, i też ołówkiem.

Akapit zakreśliła, oczywiście, mama, ale co mu do tego.

– Czy możesz mi to przeczytać? – poprosił brodac. – Usiłowałem sam to zrobić, ale nie umiem czytać tekstu odwróconego do góry nogami.

– O ile tekst ma nogi – chłodno odparła Laura, chrząknęła i dodała: – Proszę bardzo. *O, jak dobrze byłoby dla niektórych ludzi, gdyby mogli uciec od siebie samych! Cóż pomoże wyprawa zamorska czy przeprowadzka do innego miasta? Jeżeli chcesz umknąć przed tym, co cię gnębi, trzeba ci być innym, nie gdzie indziej.*

– Uderzające – rzekł słuchacz i spojrzał na Laurę wymownie.

– Co takiego? – niepewnie spytała ona. Bolała ją głowa [...], toteż nie najlepiej pojmowała sens przeczytanych słów.

– Seneka¹ urodził się dwa tysiące lat temu. Dokładnie: w czwartym roku przed Chrystusem. A ta myśl równie dobrze mogłaby się znaleźć w ustach nowoczesnego psychoanalityka. Mądrość się nie starzeje. Czy czytasz Senekę z własnego wyboru? – zainteresował się brodac.

Laura krótko potwierdziła.

– To wspaniale! – współpasażer wpadł w entuzjazm. – Jestem zachwycony. Kiedy weszłaś, byłem pewien, że zaraz wyjmiesz z plecaka „Bravo” lub „Popcorn”².

– No, wie pan!!! No, dziękuję bardzo!!! – obraziła się Laura, która miała wysokie mniemanie zarówno o swej unikalnej powierzchowności, jak i o swym nieskazitelnym guście oraz dostrzegalnym dla każdego wykwincie swych manier.

– Przepraszam, przepraszam – łagodził on, zbity z pantaląku³ jej reakcją. – To tylko ten twój wygląd...

Jeszcze gorzej. Laura rzuciła mu druzgoczące spojrzenie, aż się skulił.

– Chciałem powiedzieć... – bąknął i urwał.

– Lepiej niech pan już nic nie mówi – doradziła mu Laura głosem jak świst szpady.

Posłuchał jej i przez chwilę milczał, ona zaś czytała, wściekła i nadęta. Rychło jednak nie wytrzymał, pokręcił się trochę na siedzeniu i chrząknął nieśmiało.

Laura podniosła z wolna rzęsy i spozjrzała na niego wyniośle i odpychająco.

– Jak trafiłaś na Senekę? – wypalił.

– To nie było trudne – mruknęła, wciąż obrażona. – U nas w domu Seneka leży na każdym dosłownie krześle. – Przewróciła kartkę i znów się natknęła na akapit zakreślony ołówkiem.

Brodacz aż głowę wykręcił, chcąc zajrzeć w tekst. Złapany na tym usiłowaniu stropił się, po czym poprosił:

– Przeczytaj na głos, dobrze?

Pociąg zatrzymał się na małej stacyjce, postać chwilę, potem stęknął i ruszył dalej. Ani Laura, ani jej rozmówca nie zwrócili na to najmniejszej uwagi.

– *Spokojność nasza – czytała Laura – w wielkiej mierze zależy od tego, by nic nie robić niesłusznie: ludzie nieopanowani prowadzą życie niespokojne i bezładne. Ile naszkodzą, tyle się i boją i nie mają chwili odetchnienia. Trwożą się bowiem po dokonaniu czynu, wikłają się w nim: sumienie nie pozwala im zajmować się niczym innym i ustawicznie każe im odpowiadać przed sobą. Każdy ponosi karę, kto jej oczekuje. A oczekuje każdy, kto na nią zasłużył.*

Małgorzata Musierowicz, *Tygrys i Róża*, Łódź 1999.

¹ Seneka – pisarz, poeta, filozof rzymski.

² „Bravo”, „Popcorn” – czasopisma dla młodzieży o tematyce rozrywkowej.

³ Zbity z pantaląku – zmieszany, pozbawiony pewności siebie.

[481 słów]

Zadanie 7. (0–1)

Oceń prawdziwość poniższych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Fragmenty książki czytane przez Laurę świadczą o tym, że Seneka snuje rozważania o naturze ludzkiej.	P	F
Z wypowiedzi brodacza wynika, że interesuje się on filozofią.	P	F

PRZENIEŚ ROZWIĄZANIE NA KARTĘ ODPOWIEDZI!

Zadanie 8. (0–1)

Uzupełnij zdanie. Wybierz właściwe odpowiedzi spośród podanych.

Z tekstu wynika, że brodacze – po wejściu Laury do przedziału – ocenili ją **A/B**, ponieważ kierował się **C/D**.

- A. trafnie
B. nietrafnie
C. tytułami czasopism, które czytała
D. utartymi przekonaniem o młodzi

Zadanie 9. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Laura w rozmowie z brodaczem jest

- A. bezmyślna i przemądrzała.
B. wyniosła i uszczypliwa.
C. ugodowa i uprzejma.
D. łagodna i załęczona.

Zadanie 10. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Brodacz w rozmowie z Laurą wyraził pogląd, że myśli starożytnego filozofa

- A. są oderwane od życia.
B. są powszechnie znane.
C. mają charakter ponadczasowy.
D. nie odnoszą się do współczesności.

Zadanie 11. (0–1)

W którym zdaniu narrator przywołuje myśli Laury? Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

- A. *Ona zaś czytała, wściekła i nadęta.*
B. *Laura rzuciła mu druzgoczące spojrzenie, aż się skulił.*
C. *Akapit zakreśliła, oczywiście, mama, ale co mu do tego.*
D. *Ani Laura, ani jej rozmówca nie zwrócili na to najmniejszej uwagi.*

Zadanie 12. (0–1)

Oceń prawdziwość poniższych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Użycie wykrzykników w zapisie wypowiedzi <i>No, wie pan!!! No, dziękuję bardzo!!!</i> służy wydatnieniu zadowolenia Laury.	P	F
Użycie wykrzyknika w zapisie wypowiedzi brodacza <i>To wspaniale!</i> służy podkreśleniu jego uznania dla Laury.	P	F

PRZENIEŚ ROZWIĄZANIA NA KARTĘ ODPOWIEDZI!

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania 13.–15.

Jonasz Kofta

WYSPA

Kiedy się szumem, tłumem, gwarem
 Ludzkie skupiska ustokrotnią
 Najdroższym na świecie towarem
 Będzie samotność

Tęsknotą ciszy uciekamy
 W bezludność wyspy, słońce południa
 Lecz kiedy na niej zamieszkamy
 Wyspa przestanie być bezludna
 Przybędzie z nami trud i strach
 Niewola dnia, historii schemat

Jak pięknie wiatr układa piach
 Tam gdzie nas nie ma

Jonasz Kofta, *Wyspa*, [w:] tegoż, *Pamiętajcie o ogrodach*, Warszawa 1991.**Zadanie 13. (0–1)**

Oceń prawdziwość poniższych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

W utworze zawarta jest myśl, że człowiekowi trudno odnaleźć spokój.	P	F
Z wiersza wynika, że człowiek nieustannie dąży do kontaktu z innymi.	P	F

Zadanie 14. (0–1)

Uzupełnij zdanie. Wybierz właściwe odpowiedzi spośród podanych.

Aby spotęgować wrażenie zgiełku panującego w świecie, poeta posłużył się sformułowaniem A/B, które jest C/D.

A. <i>Lecz kiedy na niej zamieszkamy</i>
<i>Wyspa przestanie być bezludna</i>	C. przerośnią
B. <i>Kiedy się szumem, tłumem, gwarem</i>
<i>Ludzkie skupiska ustokrotnią</i>	D. porównaniem

PRZENIEŚ ROZWIĄZANIA NA KARTĘ ODPOWIEDZI!

Zadanie 15. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Metaforyczny sens słów *Jak pięknie wiatr układa piach / Tam gdzie nas nie ma* najpełniej wyraża się w sformułowaniu

- A. Człowiek krytycznie ocenia marzenia innych.
- B. Człowiek potrafi docenić uroki codzienności.
- C. Człowiek idealizuje miejsca, w których nie przebywa.
- D. Człowiek próbuje uniknąć kontaktu z naturą, która jest nieprzewidywalna.

PRZENIEŚ ROZWIĄZANIE NA KARTĘ ODPOWIEDZI!

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania 16.–21.

Jan Burzyński

ROWEROWAĆ, TEATROWAĆ CZY KAWKOWAĆ

Bolesław Leśmian, najznamienitszy polski neologista¹, opisywał w jednym ze swoich wierszy świerszcza, który „w chałupie *skowronił, jaskólił* i brzęczał” – czyli oprócz brzęczenia wydawał dźwięki charakterystyczne dla skowronków i jaskółek. Jak się okazuje, współcześni użytkownicy polszczyzny odznaczają się podobną inwencją językową, która zaowocowała całą serią nowych czasowników powstałych od polsko- i obcojęzycznych rzeczowników.

Współcześni ludzie są coraz bardziej aktywni, co na różne sposoby podkreślają. Zamiast jeździć na rowerze, często wolą *rowerować*, nie chodzą na kawę, lecz *kawkują*, a zamiast ćwiczyć na siłowni – *silkują*. Mnóstwo czynności wykonują w sferze wirtualnej: *skajpują, postują, mejlują i fejsbukują*, w kółko *lajkując* i *odlajkowując*, a niekiedy *hejtując*. Dlaczego nasz język zmierza w taką stronę?

Z jednej strony, tworzenie nowych czasowników to przejaw tendencji do ekonomizacji języka: cenimy szybkość, zarówno działania, jak i komunikacji. Żyjemy w takich czasach, w których czas mamy już jedynie na używanie czasowników. Z drugiej strony, środki komunikacji elektronicznej wymuszają skrótowość komunikatów, ale zarazem zachęcają do rozmaitych zabaw z pisownią i słotwórstwa.

Nietrudno zauważyć, że obie wspomniane wyżej tendencje mają związek z przejściem wzorców właściwych anglojęzycznej kulturze. Przyspieszenie tempa życia i popularyzacja elektronicznych form komunikacji idą w parze z wpływami językowymi, których świadectwem jest nie tylko niezliczona masa zapożyczeń, lecz także nowe czasowniki odrzeczownikowe.

W żadnym języku operacja taka nie jest jednak niewinna. Znaczenia czasowników odrzeczownikowych mogą niekiedy odbiegać od znaczeń rzeczowników będących ich podstawą. Na przykład *autować się* to wcale nie „znajdować się za linią autu podczas meczu”, ale „opuszczać jakieś miejsce lub izolować się”. Co więcej, ceną szybkiej i oszczędnej komunikacji nierzadko okazuje się precyzja: nowe czasowniki bywają bardziej wieloznaczne niż ich starsze odpowiedniki. O ile utrwalonego w polszczyźnie czasownika *koncertować* nie sposób użyć w znaczeniu „być na koncercie”, o tyle w przypadku niektórych neologizmów sprawa nie przedstawia się już tak prosto: gdy słyszymy, że ktoś *ciastkuje* lub *burgeruje*, to niekoniecznie wiemy, czy spożywa, czy przygotowuje ciastka bądź burgery; z kolei osoba,

która *bankuje*, może być zarówno klientem, jak i pracownikiem banku. W takich przypadkach wiele zależy od kontekstu i naszej wiedzy pozajęzykowej.

Na podstawie: Jan Burzyński, *Rowerować, teatrować czy kawkować*, <http://nowewyrazy.uw.edu.pl>

¹ Neologista – człowiek tworzący neologizmy.

[337 słów]

Zadanie 16. (0–1)

Co jest **głównym** przedmiotem rozważań autora tekstu? Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

- A. Popularyzacja współczesnych form komunikacji.
- B. Tworzenie nowych słów we współczesnej polszczyźnie.
- C. Tendencje pojawiające się we współczesnym języku poetyckim.
- D. Funkcje nowo utworzonych rzeczowników we współczesnej polszczyźnie.

Zadanie 17. (0–1)

Oceń prawdziwość poniższych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Zdaniem autora tekstu przejmowanie przez Polaków zachodnich wzorców kulturowych ma wpływ na zasoby językowe polszczyzny.	P	F
Autor wyraża sprzeciw wobec zmian zachodzących we współczesnym języku polskim.	P	F

Zadanie 18. (0–1)

Które ze słów, zdaniem autora tekstu, służy do jednoznacznego nazwania tylko jednej czynności? Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

- A. *bankuję*
- B. *ciastkuję*
- C. *burgeruję*
- D. *koncertuję*

Zadanie 19. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Z tekstu wynika, że tworzenie czasowników pochodzących od rzeczowników to skutek dążenia użytkowników języka do

- A. ujednolicania form językowych.
- B. zwięzłego wyrażania komunikatów.
- C. rezygnowania z wyrazów zapożyczonych.
- D. utrwalania istniejących wzorców językowych.

PRZENIEŚ ROZWIĄZANIA NA KARTĘ ODPOWIEDZI!

Zadanie 20. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Formant w wyrazie *neologista* pełni tę samą funkcję, co formant w wyrazie

- A. *kosmita*.
- B. *wyboisty*.
- C. *rzeźbiarz*.
- D. *neonówka*.

PRZENIEŚ ROZWIĄZANIE NA KARTĘ ODPOWIEDZI!

Zadanie 21. (0–2)

Czy dążenie do skrótowości w codziennym komunikowaniu się jest zjawiskiem pozytywnym czy negatywnym? Uzasadnij swoje stanowisko dwoma argumentami, odwołując się do tekstu *Rowerować, teatrować czy kawkować* oraz własnych obserwacji. Nie cytuj sformułowań z arkusza.

Rozwiązanie zadania 21. zapisz w wyznaczonym miejscu na karcie rozwiązań zadań.

Zadanie 22. (0–10)

Napisz charakterystykę bohatera literackiego, który kierował się najważniejszą dla siebie wartością, dokonując życiowego wyboru.

Pamiętaj, że Twoja praca nie może być krótsza niż połowa wyznaczonego miejsca.

Rozwiązanie zadania 22. zapisz w wyznaczonym miejscu na karcie rozwiązań zadań.